

4. Гринько Т. В. Управління формуванням конкурентних переваг підприємств готельного бізнесу / Т. В. Гринько, Д. О. Михайлова // Science and society: Collection of scientific articles. – Edizioni Magi, Roma, Italy, 2017. – P. 150–159.
5. Тимар И. В. Конкурентоспособность горнодобывающих предприятий железорудной промышленности Украины и пути ее повышения / И. В. Тимар // Материалы международной научно-практической конференции «Проблемы устойчивости социально-экономического развития в условиях глобализации». – 8–9 апреля 2015 года. – Душанбе, 2015. – С. 314–316.

Черненко І. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА: ОЦІНКА ТА ОГЛЯД

Оборотний капітал (далі – ОК), управління та формування відповідної його системи є важливим елементом забезпечення ефективної діяльності будь-якого підприємства. Як відомо, вітчизняне законодавство надає кожному підприємству самостійно планувати та здійснювати діяльність, а тому підприємства можуть самостійно обирати ті чи інші методи управління, в тому числі й оборотним капіталом, а відтак і здійснювати контроль за найбільш раціональним і використанням оборотного капіталу.

Зараз у господарській практиці поширеними є різні методи, які застосовуються для управління ОК. Серед них – коефіцієнтний метод, який дозволяє розрахувати ряд показників, що характеризують стан ОК в цілому або його окремих складових, стан джерел його формування, якість та ефективність використання. Інформаційною основою цього методу є дані офіційної звітності підприємства, управлінські дані, поточна інформація. Так у складі цих показників виділяють: коефіцієнт обертання, тривалість одного обороту, коефіцієнт завантаження, рентабельність оборотних коштів, абсолютне вивільнення оборотного капіталу, відносне вивільнення оборотного капіталу тощо.

Також необхідно відзначити, що в теорії та практиці управління ОК підприємств окремої уваги заслуговує дослідження наявних методів нормування. Даний метод передбачає розробку норм і нормативів ОК підприємства, розрахунок яких проводиться за окремими видами матеріалів, сировини, напівфабрикатів, інших видів товарно-матеріальних цінностей та за окремими видами витрат за кожним з видів оборотних коштів підприємства. Такий перелік залежить від особливостей господарської діяльності підприємства, оскільки склад і структура оборотних активів такого підприємства залежить від типу виробництва, складу

витрат на виробництво продукції, особливостей їх матеріально-технічного постачання тощо. Необхідно зазначити, що не зважаючи на те, що даний метод є найбільш трудомістким, водночас він є найбільш точним. Саме через його складність і деталізованість елементного складу ОК підприємства нормування здійснюється не всіма підприємствами або ж здійснюється нерегулярно. Також необхідно відзначити, що даний метод можна застосувати лише до частини оборотного капіталу, тобто до оборотних виробничих фондів, частка яких для промислового підприємства знаходиться в межах 60–80%. Але в сучасних умовах, застосування цього методу не поширене, оскільки перевищення фактичної наявності оборотних коштів над нормативним значення зустрічається доволі рідко.

Іншим альтернативним методом управління ОК є метод ABC, який передбачає поділ всієї номенклатури запасів на три категорії. Так до групи А належать запаси, які є найбільш цінними з огляду їх вартості, але в натуральному вираженні вони використовуються в незначних об'ємах, група В – це запаси середньої вартості та середньої кількості їх використання у виробництві, група С – це запаси незначного грошового вираження. При застосуванні цього методу найбільша увага приділяється запасам групи А, а в меншій мірі – запасам групи В та групи С.

На практиці для оптимізації запасів поряд з методом ABC застосовують метод XYZ, який передбачає поділ запасів на три групи в залежності від рівномірності їх використання.

Також для управління ОК застосовують оптимізаційні методи, при цьому оптимізація його структури базується на оптимізації розміру кожної складової ОК.

Процес оптимізації структури ОК підприємства передбачає:

- аналіз власних та запозичених оборотних коштів підприємства, планування їх співвідношення;
- розрахунок потреби підприємства в запозичених джерелах фінансування оборотного капіталу;
- розрахунок потреби окремих складових оборотного капіталу, їх планування.

Так у теорії оптимізації оборотного капіталу підприємства застосовують моделі оптимізації для виробничих запасів (для цього застосовується модель Уілсона) та грошових коштів підприємства (для цього застосовується модель Міллера-Орра, модель Баумоля). Безперечно наведені методи є ідеалістичними методами, але їх застосування є доцільним.

Отже, управління ОК суттєво впливає на діяльність підприємства в цілому, від них залежить фінансовий стан підприємства, його кредитоспроможність, інвестиційна привабливість тощо.

Список використаних джерел:

1. Баранова В. Г. Теоретичні засади управління оборотним капіталом / В. Г. Баранова, С. М. Гоцуляк // Вісник соціально-економічних досліджень. – О. : ОДЕУ, 2008. – С. 32–36.
2. Бондаренко О. С. Методологічні основи управління оборотними активами підприємств / О. С. Бондаренко // Інвестиції. – 2008. – №4. – С. 40–44.
3. Кодацький В. П. Шляхи ефективного управління оборотними активами промислових підприємств / В. П. Кодацький // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – №4. – С. 150–163.
4. Кошевий М. М. Особливості впровадження логістичного підходу в управління підприємством / М. М. Кошевий // Сучасні трансформації організаційно-економічного механізму менеджменту та логістики суб'єктів підприємництва в системі економічної безпеки України: колективна монографія. – Дніпро: Біла К. О., 2017. – С. 41–49.

Д. е. н. Шерстенников Ю. В., Тараканова Ж. І.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**РОЗРАХУНКИ ЧАСУ ПОГАШЕННЯ
КРЕДИТНОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI**

Важливим фактором розвитку малого підприємства (МП) є інвестиції. Джерелом інвестицій може бути як власний прибуток підприємства, так і зовнішня фінансова підтримка. Якщо підприємство залучає зовнішній кредит для збільшення виробничих потужностей, то воно повинне мати програму погашення кредитної заборгованості. Для складання обґрунтованої програми фінансової діяльності підприємства, необхідно використовувати методи економіко-математичного моделювання, які дозволяють зробити достовірний прогноз розвитку підприємства.

У роботах [1–3] детально досліджується аналітична структура отриманих розв'язків. У справжній роботі автор ставить завдання виконати кількісний аналіз стосовно конкретних параметрів МП і застосувати методи економіко-математичного моделювання до чисельного дослідження динаміки МП.

Метою даної роботи було виконати розрахунки мінімального часу погашення кредитної заборгованості малим підприємством, що залучають зовнішній кредит. Ставилось завдання – виразити мінімальний час погашення кредитної заборгованості через основні параметри підприємства. Розрахунки виконувалися для різних значень фондів віддачі. Дана проблема є особливо актуальною для МП, оскільки МП зазвичай використовують банківський кредит, і для зниження виплат по кредиту необхідно мінімізувати час погашення кредитної заборгованості.

Перед малим підприємством ставиться наступне завдання. Для збереження конкурентоспроможності необхідно залучити зовнішній кредит для розвитку